

Nr 258.

Av herr Spångberg m. fl., *angående vissa ändringar i lagen om försäkring för olycksfall i arbete.*

Vid flera riksdagar har olycksfallförsäkringslagen varit föremål för en berättigad kritik icke minst på grund av den låga sjukhjälp de lägsta inkomsttagarna erhållit vid sjukdom och invaliditet genom inträffade olycksfall. Sålunda har kommunistiska gruppen gång på gång väckt förslag om förbättringar, men riksdagen har aldrig tagit hänsyn till den svåra ekonomiska belägenhet de små inkomsttagarna råkat i vid olycksfall.

Olycksfallsförsäkringslagen har visserligen ändrats genom beslut senast vid 1926 och 1928 års riksdagar, men därvid har dock inga förbättringar uppnåtts för de i inkomsthänseende sämst ställda grupperna. Tvärtom. De lägsta inkomsttagarna har kommit i en ännu sämre ställning än förut. Före 1926 års beslut gällde beträffande sjukpenningens storlek, att vid förlusten av arbetsförmågan ett belopp motsvarande två tredjedelar av den skadades arbetsförtjänst skulle utgå. Enligt de då beslutade ändringarna skall sjukpenning utgå med en krona om dagen om den skadades årsinkomst ej uppgår till 675 kronor; om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 675 kronor men ej till 945 kronor, med en krona och 50 öre o. s. v. efter ett intervallsystem med löneklasser på 270 kronor. Vid en jämförelse med förut gällande bestämmelser och de senast antagna finner man, att en inkomsttagare av exempelvis 670 kronor pr år förut kom i åtnjutande av cirka en krona och 25 öre pr dag, nu endast en krona. En inkomsttagare av 944 kronor pr år erhöll förut cirka en krona och 70 öre men erhåller nu en krona och 50 öre o. s. v. Dessa grupper ha alltså erhållit en minskning av upp till 20 %, vilket måste betecknas som någonting oerhört, särskilt då man tager hänsyn till, att denna minskning går ut över just dem, som obestriddligen mest äro i behov av hjälp.

Till detta kommer, att det ofta blir rena slumpen, som blir avgörande ifråga om det belopp, som skall utgå vid olycksfall. Under nuvarande osäkerhetsförhållanden och arbetslöshet med olika växlingar ifråga om arbetsinkomst kommer nämligen många arbetare i den situationen, att de får söka arbetstillfällena med mycket skiftande möjligheter till arbetsinkomster beroende på olika löneförhållanden. Om därvid ett olycksfall inträffar vid utförande av arbete med särskild låg lön, så kan följden bli, att den drabbade erhåller exempelvis endast en krona per dag under en lång sjukdomstid eller endast 300 kronor per år i händelse av fullständig invaliditet. Samma person skulle, om olycksfallet inträffat i ett annat arbete, som han under året haft att utföra, ha kunnat erhålla ett betydligt högre belopp. Det kan väl näppeligen vara gagnande för någon att olycksfalls- eller invaliditetsersättning bestämmes av dylika slumpartade förhållanden.

Syftet med olycksfallsförsäkringen borde givetvis vara att lämna möjlighet till uppehälle åt dem, som i arbete drabbas av skador och invaliditet. För att försäkringen skall kunna fylla denna uppgift är det nödvändigt, att ett minimibelopp sättes, som bättre än det nuvarande möjliggör denna fordran.

I en under föregående år väckt motion föreslog kommunistiska gruppen, att minimigränsen för sjukpenning skulle höjas från nuvarande en krona per dag till tre kronor per dag samt att livränta vid fullständig arbetsoförmåga skulle höjas från nuvarande 300 till 900 kronor per år. Härvid har vi utgått från det obestriddliga faktum, att ju mindre inkomst en arbetare haft, ju nödvändigare är det, att han, då han givetvis ej har något sparkapital att ta utav, erhåller möjlighet till existens vid arbetsoförmåga på grund av olycksfall.

En förbättring skulle även uppnås, om den ändringen företoges i intervallindelningen, att intervallen ändrades från nu gällande 270 kronor till 135 kronor med en sjukpenningintervall av 25 öre, vilket vi även vill föreslå.

Vi anser att hel sjukpenning skall utgå med följande belopp:

Olycksfallsförsäkringslagen har, på grund av de påtagliga brister, som vidlidit och fortfarande vidlåda densamma, ofta varit föremål för en berättigad kritik. Vid lagens behandling vid olika tillfällen i riksdagen ha emellertid alltid sparsamhetssynpunkter fått vara avgörande vid bedömandet av frågan, med resultat att de mindre inkomsttagarna kommit i en mycket svår ekonomisk ställning vid inträffat olycksfall.

Vid de ändringar, som lagen erhållit vid 1926 och 1928 års riksdagar, ha inga förbättringar vidtagits för de lägst avlönade inkomsttagarna, som drabbas av olycksfall. Tvärtom kommo vid den ändring, som lagen erhöll 1926, vissa grupper av de lägre inkomsttagarna i en ännu sämre ställning än de befunnit sig i förut. Före 1926 års beslut gällde beträffande sjukpenningens storlek, att vid förlusten av arbetsförmågan ett belopp motsvarande två tredjedelar av den skadades arbetsförtjänst skulle utgå. Enligt de då beslutade ändringarna skall sjukpenning utgå med en krona om dagen, om den skadades årsinkomst ej uppgår till 675 kronor; om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 675 kronor men ej till 945 kronor, med en krona och 50 öre o. s. v. efter ett intervallsystem med löneklasser på 270 kronor. Vid en jämförelse med förut gällande bestämmelser och de senast antagna finner man, att en inkomsttagare av exempelvis 670 kronor pr år förut kom i åtnjutande av cirka en krona och 25 öre pr dag, nu endast en krona. En inkomsttagare av 944 kronor pr år erhöll förut cirka en krona och 70 öre men erhåller nu en krona och 50 öre o. s. v. Dessa grupper ha alltså erhållit en minskning av upp till 20 %, vilket måste betecknas som någonting oerhörd, särskilt då man tager hänsyn till, att denna minskning går ut över just dem som obestriddligen mest äro i behov av hjälp.

I fråga om *invaliditetsersättning* anser vi, att livränta vid fullständig arbetsoförmåga skall utgå med ett minimibelopp av 900 kronor per år.

Med stöd av vad vi här anfört hemställa vi,

att riksdagen i skrivelse till regeringen måtte anhålla om skyndsam utredning och förslag till ändring av lagen om försäkring för olycksfall i arbete i enlighet med de riktlinjer, som ovan angivits.

Stockholm den 21 januari 1933.

Aug. Spångberg.

Karl Kilbom.

Edoff Andersson.

Nils Flyg.

Verner Karlsson.

Viktor Herou.
